

Amsterdam, 12-1-2015

Geacht Bestuur,

In het kader van de Profiel 2016-discussie heeft u de Werkgroep Onderzoek gevraagd op drie punten advies uit te brengen: de indeling van de Research Schools, het PhD-beleid en het RMA-onderwijs. Hierbij doen wij u de gevraagde adviezen toekomen.

Met vriendelijke groet, namens de Werkgroep Onderzoek,

Thomas Vaessens (voorzitter)

Elske Gerritsen (secretaris)

1. Indeling Research Schools

De werkgroep constateert dat een aantal van de oude problemen van de onderzoeksinstituten onvoldoende is weggenomen in de nieuwe onderzoeksorganisatie. Daarbij gaat het vooral om een enkele problematische aspecten rondom ASCH:

- ASCH is significant groter dan de andere Schools
- Het wetenschappelijk (thematische én methodische) profiel van ASCH is onvoldoende scherp
- Een flink aantal ASCH-leden voelt zich binnen ASCH niet helemaal thuis (bv. kunsten, moderne literatuur)
- De kloof met de andere grote cultuur-gerichte School, ASCA, wordt door sommige betrokkenen te groot geacht

Ook constateert de werkgroep dat de analyse van deze problemen op dit moment nog niet scherp genoeg is om nu al, zo kort na de herorganisatie van het facultaire onderzoek en zonder gedegen onderzoek, in te grijpen in de net ingerichte Schools. Ook lopen de formuleringen van gewenste oplossingen nog te ver uiteen. De werkgroep stelt daarom voor de Onderzoeksraad de volgende opdracht te geven voor de komende maanden:

- **Maak een analyse van de problematische aspecten van omvang en breedte van ASCH** (deze analyse kan plaatsvinden op basis van input uit ASCH zelf)
- **Bespreek met de betrokkenen (uit ASCH en ASCA) de mogelijkheden voor een eventuele zevende Research School, of overweeg herplaatsing van onderzoeksgroepen**
- **Formuleer op basis daarvan een definitief advies over de inrichting van de Schools**

2. PhD-beleid

Een dynamische, substantiële promovendigemeenschap is cruciaal voor onze faculteit. Het beleid zou erop gericht moeten zijn de UvA internationaal te positioneren als een aantrekkelijke plek om je geesteswetenschappelijke promotieonderzoek uit te voeren. Het is noodzakelijk dat we – in aanvulling op het bestaande (en uit te bouwen) facultaire beleid gericht op meer succes in de acquisitie van tweede en derde geldstroomprojecten – **nadenken over hoe we, ook nu de middelen zeer beperkt zijn, de promovendigemeenschap kunnen versterken.** De werkgroep denkt dat we daaraan kunnen bijdragen door in te

zetten op differentiatie van soorten PhD's, waarbij de huidige, volledig betaalde, PhD niet meer de vanzelfsprekende norm is. Een herbezinning is noodzakelijk op wat een PhD-student eigenlijk is, hoe en in hoeverre hij/zij gefinancierd wordt, en welke varianten we daarin onderscheiden. Op korte termijn moet beleid ontwikkeld worden dat gericht is op differentiatie in soorten PhD's, zonder dat daarmee een hiërarchie wordt geïmpliceerd (binnen-buiten, werknemer-student...). De faculteit moet actiever worden in het werven van niet (volledig) betaalde PhD-studenten, onder meer door bestaande voorzieningen voor (buiten)promovendi in de markt te zetten als beurzen, scholarships, kwijtscheldingen etc., en door het aangaan dan wel aanhalen van banden met partijen waar deze financieringsvormen beschikbaar zijn (zoals NUFFIC, HBO's waar behoefte is aan gepromoveerde lectoren). De werkgroep stelt voor de Onderzoeksraad de opdracht te geven om dit beleid in de komende maanden vorm te geven.

De werkgroep is zich ervan bewust dat de financiering van eerste geldstroompromovendi gezien de financiële situatie op het moment niet evident is. Toch adviseert zij – en dat is een belangrijk onderdeel van het advies – met klem dit type financiering van promotieonderzoek niet definitief af te schaffen. Streef voor de toekomst opnieuw naar facultaire promotieplekken (fully funded). Promovendi gefinancierd uit de eerste geldstroom trekken andere soorten promovendi (en RMA-studenten) aan en garanderen continuïteit.

Nadere toelichting op dit advies is aan te treffen in Bijlage 1.

3. RMA-onderwijs

De werkgroep ontraadt de 1-op-1 koppeling van RMA-programma's aan Schools. Daarmee worden muren tussen de Schools opgeworpen die onwenselijk zijn. De volgende voorstellen (nader geconcretiseerd in de bijlagen 2 en 3) zouden ten opzichte van de huidige situatie een bezuiniging van 23% opleveren (zie bijlage 3). Wat belangrijker is: ze zouden een aanzienlijke kwaliteitsimpuls voor het RMA-onderwijs betekenen, die zal bijdragen aan a. grotere instroom en b. betere rendementen.

- Kies voor duidelijk geprofileerde RMA-programma's;
 - Behoud het (thematisch of disciplinair) gespecialiseerde karakter van de huidige succesvolle RMA's
 - Benadruk het onderscheid met 1MA-programma's door een radicaal onderzoekskarakter van de RMA-programma's.
- Voeg enkele kleinere opleidingen samen (zie bijlage 2: programma's).
- Creëer een nieuwe (gecombineerde) RMA voor ARTES en ASHMS, waarin ook de huidige RMA-opleiding Archeologie kan opgaan (zie bijlage 2).

- **Intensiveer de banden tussen programma's en onderzoeksgroepen;** maak aan onderzoeksgroepen gerelateerde tutorials.
- Vergroot de zichtbaarheid van de zwaartepunten in het RMA-onderwijs d.m.v. aan zwaartepunten gekoppelde modules (zie bijlage 3).
- Een faculteitsbrede RMA-module is niet aanbevelenswaardig. Wel kunnen clusters van verwante RMA-opleidingen beginnen met een gedeelde module (zie bijlage 3).
- Benoem programmateams van gezichtsbepalende senior-onderzoekers die de opleidingen ook daadwerkelijk (uit)dragen.
- **Waardeer de RMA-scriptie weer met 30 EC,** maar handhaaf daarbij óók in semester 3 het bijbehorende internship/onderzoeksstage.
- **Laat voor het RMA-onderwijs de 884-semesterstructuur los;**
 - Dit vergemakkelijkt de interuniversitaire samenwerking en het volgen van modules bij landelijke onderzoekscholen (vanuit sommige RMA-programma's ligt samenwerking buiten de faculteit voor de hand)
 - Dit maakt alternatieve (research based) onderwijsvormen beter mogelijk.

De werkgroep was verdeeld over de vraag of 1MA-modules wel of niet onderdeel kunnen uitmaken van RMA-programma's.

- Voordeel van 1MA-modules toestaan als electives is dat de student meer keuze- en specialisatiemogelijkheden heeft.
- Voordeel van 1MA-modules *niet* toestaan als electives is dat het onderscheid van RMA-programma's met niet-selectieve programma's duidelijker is.

In het voorgestelde programmeerkader (bijlage 2) is uitgegaan van RMA-programma's zonder 1MA-modules.

Bijlage 1: Toelichting bij advies over PhD-beleid

De visie van de werkgroep richt zich op het waarborgen van de FGw als een faculteit die zich onderscheidt door vooruitstrevend onderzoek van internationaal topniveau. Zoals de LERU stelt in *Doctoral Degrees beyond 2010* is investering in een dynamische, substantiële promovendigemeenschap een essentieel vereiste voor het behalen en behouden van dit niveau: “research-intensive universities must devote resources to providing doctoral scholarships, to ensuring a strong research environment, and to providing the best possible research training.”¹

Achtergrond van het beleidsadvies van de werkgroep is de overtuiging dat de faculteit, ondanks de financieel moeilijke tijden, in staat moet zijn om talent aan te trekken voor het ontwikkelen van vernieuwend onderzoek en om bij te dragen aan de facultaire onderzoeksoutput.² Een vernieuwd promotiebeleid is een noodzakelijke investering in zowel de toekomst van de faculteit als de aantrekkingskracht van de onderzoeksmasters.³ Een verbeterd promotiebeleid zal bovendien bijdragen aan een optimaler doorlooptraject – en hoger rendement – voor PhD projecten. Profiel 2016 biedt zodoende een uitgelezen mogelijkheid voor het positief herprofilen van de faculteit als een vrijplaats voor origineel en innovatief onderzoek.

De werkgroep is van mening dat een zowel kwalitatief als kwantitatief hoogwaardige promotielaag in de organisatie een essentieel onderdeel uitmaakt van de ambitie om de faculteit positief te herprofilen. Hiermee voegen wij ons bij de aanbevelingen van de LERU, de VSNU⁴ en de commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen, die de promovendigemeenschap kenmerkt als “de kweekvijver van jong talent en [...] een goede indicator voor de gezondheid van de faculteit.”⁵ Ook nu de faculteit de financiering van eerste geldstroom-promovendi sterk heeft moeten beperken, pleit de werkgroep ervoor deze maatregel tijdelijk te laten zijn. Structurele 1^e geldstroomfinanciering voor promovendi vormt de basis voor een gezonde promovendigemeenschap: promovendi gefinancierd uit de 1^e geldstroom trekken andere soorten promovendi (en onderzoeksmasterstudenten) aan en garanderen, in tegenstelling tot andere niet-structurele financieringsvormen, een mate van continuïteit. Dit is vooral in de geesteswetenschappen van belang gezien de relatief beperkte mogelijkheden voor 2^e en vooral 3^e geldstroomfinanciering in

¹ LERU, *Doctoral Degrees beyond 2010*, punt 38. Zie:

http://www.leru.org/files/publications/LERU_Doctoral_degrees_beyond_2010.pdf.

² Het Promovendi Netwerk Nederland geeft aan dat promovendi wezenlijk bijdragen aan de onderzoeksoutput van universiteiten. PNN, *Charter Bursalen*, 2006. Zie:

http://www.hetpnn.nl/files/pnn_Charter_bursalen_NL.pdf

³ De accreditatiecommissies voor de onderzoeksmasters hebben het belang van promotiemogelijkheden consequent genoemd in hun beoordelingen.

⁴ VNSU, *Passend Promoveren*, 2008. Zie:

http://www.vnsu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/VSNU-notitie_Passend_promoveren.pdf.

⁵ Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen, *Duurzame Geesteswetenschappen*, 2008.

vergelijking met andere vakgebieden. Een stop op eerste geldstroompromovendi betekent potentieel een teruggang van het huidige aantal promovendi van zo'n 30%.

Hiernaast is het behouden van 1^e geldstroompromotieplekken – als “open” plekken waarop promovendi met een eigen, individueel project kunnen solliciteren (naast promotieplekken binnen grotere projecten en via matchingsconstructies) – essentieel gezien:

- 1) de waarde die internationaal binnen grote delen van de geesteswetenschappen gehecht wordt aan de vaardigheid om onafhankelijk onderzoek op te zetten en uit te voeren⁶
- 2) het feit dat de meeste onderzoeksmasters binnen de FGw er specifiek op gericht zijn studenten op te leiden tot autonome onderzoekers

Door 1^e geldstroompromotieplekken structureel te behouden heeft de FGw de mogelijkheid zich als enige in Nederland te profileren als gericht op een uiterst dynamische onderzoeksgemeenschap waarin ook jonge onderzoekers nieuwe onderzoekslijnen kunnen opzetten. De werkgroep stelt daarom voor een significant aantal promotieplekken uit 1^e geldstroom financiering te blijven aanbieden – op facultair of onderzoeksschoolniveau – die deze profilering ondersteunen en uitstralen naar de (inter)nationale academische gemeenschap.

De werkgroep heeft zich in haar advies in de eerste plaats willen toelagen op de kortere termijn. Hoe kunnen we, ondanks de financiële situatie van de faculteit, in de komende jaren toch bijdragen aan het versterken van de promovendigemeenschap? De werkgroep juicht de instelling van een strategisch fonds ter grootte van 3 PhD-plekken toe. Zij wijst er echter op dat het in ‘Profiel 2016’ genoemde bestedingsdoel (matching) te beperkt geformuleerd is. Dit fonds zou niet uitsluitend gebruikt moeten worden voor matchingsconstructies gericht op de acquisitie van externe middelen, maar óók voor gedeeltelijke financiering van PhD-plekken voor eigen onderzoek.

Gezien de beperkingen die de arbeids- en belastingwetgeving oplegt, is – naast 1^e geldstroompromovendi – een efficiënte vorm om “open” promotieplekken voor studenten van binnen de EU/EEA te ondersteunen de zogenaamde *finishing scholarship*, een gedeeltelijke (bijvoorbeeld 0.5 fte) promovendus-aanstelling voor kortere tijd (6 maanden tot een jaar) ter afronding van een reeds gevorderd promotietraject.⁷ *Finishing scholarships* zullen het grootste effect sorteren op het aantrekken en stimuleren van promovendi als ze structureel worden aangeboden (ieder jaar een x aantal voor

⁶ Het LERU benadrukt de noodzaak om promovendi op te leiden tot “creative, critical, autonomous researchers” en stelt dat “doctoral candidates should be the drivers of their project”. LERU, *Doctoral Degrees beyond 2010*, punt 11 en punt 23.

⁷ Ondersteuning aan het begin van een promotietraject houdt het risico in dat de promovendus na de periode van ondersteuning naar elders vertrekt, waardoor de uiteindelijke promotie niet aan de FGw plaatsvindt.

de faculteit), bijvoorbeeld als onderdeel van een facultair excellentieprogramma. Voor promovendi met eigen projecten van buiten de EU/EEA zouden eventueel aparte beurzen gecreëerd kunnen worden volgens het model van de *Amsterdam Merit Scholarships* en de *Amsterdam Excellence Scholarships* voor onderzoeksmasterstudenten.

Momenteel wordt binnen de FGw alleen onderscheid gemaakt tussen binnen- en buitenpromovendi, terwijl veel buitenpromovendi wel geld meenemen (buitenlandse beurzen etc.) of zelf investeren in hun promotie, en deelnemen aan de activiteiten van de onderzoeksscholen. Het verdient aanbeveling meer verschillende categorieën promovendi te onderscheiden⁸ en daarbij termen die uitsluiting impliceren (zoals “buiten” en “extern”) te vermijden. Vervolgens zou de FGw expliciet moeten maken welke voorzieningen en ondersteuning ze de verschillende categorieën promovendi biedt. Bestaande voorzieningen – zoals de 1000 Euro voor deelname aan conferenties en het uitvoeren van (archief)onderzoek, alsmede de afrondingsbonus – kunnen als beurzen gepresenteerd worden zodat promovendi ze op hun CV kunnen vermelden. Een in het buitenland gangbare regeling is om gedane investeringen te kwantificeren⁹ en vervolgens, deze kosten expliciet kwijt te schelden (bv. in de vorm van een beurs of prijs).

De werkgroep heeft voorgesteld om de Onderzoeksraad de opdracht te geven een nadere/nieuwe differentiatie van de verschillende categorieën promovendi uit te werken. Daarbij valt onder meer te denken aan:

- a. **volledig gefinancierde promotieplekken** (gepresenteerd als prestigieuze Fellowships met een pakkende naam), aangeboden door de faculteit of de onderzoeksscholen, 1.0 fte voor 3 jaar/0.8fte voor vier jaar; eventueel verschillende constructies voor EU/EAA promovendi en niet-EU/EAA promovendi
- b. **docent-promovendiplek**, aangeboden door de faculteit of de onderzoeksscholen, deel van aanstelling als docent
- c. **finishing scholarships**, aangeboden door de faculteit of de onderzoeksscholen, deeltijd aanstelling voor 6 maanden tot 1 jaar;

⁸ Zie bijvoorbeeld de bijlage “Overzicht van huidige vormen van promotietrajecten” in de VSNU-notitie “Passend Promoveren.”

http://www.vsnul.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/VSNU-notitie_Passend_promoveren.pdf. Zie ook het AISSR, dat in haar “PhD Guide” vier soorten promovendi onderscheidt: “contract PhD” (volledig gefinancierde promovendus), “bursary PhD” (bursalen die eigen grant meenemen, bijvoorbeeld van NUFFIC, geadmistreerd door de faculteit), “registered externally funded PhD” (promovendi met niet door de faculteit geadmistreerde beurzen of eigen financiering) en “external PhD” (informele promovendi die alleen met een hoogleraar werken).

⁹ Het AISSR vermeldt bijvoorbeeld op haar website – onder “Admission and Application” – dat “PhD candidates who are not employed by the AISSR pay a fee of €4.545 up to €12.500 annually (depending on your specific situation). This covers the selection procedure, core courses, seminars, dissertation clubs, Methodology seminar, individual consultation and supervision, annual evaluation of progress, admission procedure concerning public defense of dissertation, study, PC, printing and telephone facilities.”

eventueel verschillende constructies voor EU/EAA promovendi en niet-EU/EAA promovendi

- d. **geregistreeerde 2^e of 3^e geldstroompromovendi** met eigen projecten (NWO, NUFFIC, buitenlandse beurzen, etc.)
- e. **geregistreeerde promovendi met eigen projecten**, ondersteund door de faculteit/onderzoeksscholen met conferentie- en onderzoeksbeurs, afrondingsbonus en eventueel fee waiver/beurs

Een laatste punt waar de werkgroep aandacht voor vraagt is de noodzaak om de positie van promovendi (uit alle hierboven genoemde categorieën) op de academische arbeidsmarkt te versterken door hen meer mogelijkheden te bieden om tijdens hun promotietraject onderwijs te geven binnen de FGw.¹⁰ Een mogelijke optie tot uitbreiding van deze mogelijkheid bestaat bijvoorbeeld binnen het trainingsprogramma aangeboden door de Graduate School. Gevorderde promovendi zouden daarvoor onderdelen ingezet kunnen worden..

¹⁰ De LERU benadrukt het belang hiervan: “An important aspect is to ensure that teaching opportunities are provided for doctoral candidates since this helps link the research with teaching by those involved at the sharp end of research, but also helps to share around the important work of teaching.” LERU, *Doctoral Degrees beyond 2010*, punt 38.

Bijlage 2: RMA-programma's

De werkgroep denkt dat de onderzoekssterktes van de FGw goed worden gerepresenteerd wanneer, volgens de omschreven principes, een 9-tal RMA's wordt ontwikkeld. Het gaat in de eerste plaats om vier bestaande programma's:

	Gemiddelde instroom 2008-2014	Spreiding huidige instroom	BA @ UvA
1 Cultural Analysis	23,1	21-27	80-100%
2 History	17,3	12-27	61-100%
3 Media Studies	9,0	6-14	35-70%
4 Philosophy	14,2	10-16	54-94%

Dan zijn er twee samenvoegingen:

	Gemiddelde instroom 2008-2014	Spreiding huidige instroom	BA @ UvA
5 Literary Studies			
Literary Studies	10,0	7-17	57-11%
Nederlandse letterkunde	8,3	4-11	66-100%
6 Linguistics			
Linguistics	10,0	5-13	50-73%
RAP	3,4	2-5	20-80%

De inrichting van de bestaande RMA Arts Studies zou in de programmering ruimte moeten maken voor 'Arts in The Netherlands' (i.s.m. Rijksmuseum):

	Gemiddelde instroom 2008-2014	Spreiding huidige instroom	BA @ UvA
7 Art Studies			
Art Studies	15,3	7-26	60-90%
Arts in the Netherlands	?	?	?

Ook stelt de werkgroep voor te onderzoeken of er een gezamenlijke RMA kan komen voor Heritage & Memory (ASHMS) en Transnational/Regional Studies (ARTES), waarin de bestaande opleiding Archeologie opgaat.

	Gemiddelde instroom 2008-2014	Spreiding huidige instroom	BA @ UvA
8 New Program			
Archeologie	5,5	3-8	80-100%
ASHMS	?	?	?
Artes	?	?	?

Het bestaande programma op het gebied van Religiestudies zou samen met de UU aangeboden moeten worden:

	Gemiddelde instroom 2008-2014	Spreiding huidige instroom	BA @ UvA
9 Religion Studies			
Theology & Religion St	5,6	3-9	50-100%

Bijlage 3: Opbouw RMA's

Een RMA-programma ziet er in beginsel als volgt uit:

Semester 1

- Core Course 1 12
- Zwaartepuntsmodule (keuze) 12
- Tutorial 6

Semester 2

- Core Course 2 12
- Module landelijke onderzoekschool 1 5 (+1)
- Tutorial 12

Semester 3

- Core course 3 12
- Module landelijke onderzoekschool 2 5 (+1)
- Internship ter voorbereiding op scriptie 12

Semester 4

- Scriptie 30 EC

Toelichting:

- Tutorials: er is een jaarlijks wisselend aanbod (door de Graduate School en coördinatoren RMA's geselecteerd) van concrete aan onderzoeksgroepen gerelateerde tutorials.
- Internship: de student draait, ter voorbereiding op zijn/haar scriptie, een semester lang mee in een actieve onderzoeksgroep
- Semester 3 kan worden ingevuld met een buitenlandverblijf. Core course 3 dient dan te worden gevolgd in semester 2 (in plaats van een landelijke module)
- Modules onderzoekscholen: deze worden als 5-puntsmodules aangeboden en moeten aan de UvA-norm (6 of 12 EC) worden aangepast (extra opdrachten o.i.d.)
- Core Courses: onderzocht moet worden in hoeverre er Core Courses gedeeld kunnen worden door thematisch of methodisch verwante programma's.

Bezuinigingseffect:

In de huidige situatie (13 opleidingen) wordt er aan modulair onderwijs 838 EC aangeboden (core courses: 13 x 36 EC = 468 EC; tutorials: 13 x 30 EC = 390 EC).

In de voorgestelde nieuwe situatie (8,5 opleidingen) is dat 448 EC (8,5 x 36 = 306 EC; tutorials/internship: 8,5 x 36 EC = 306 EC; zwaartepuntmodules: 3 x 12 EC = 36 EC). Dat is een besparing van 190 EC (23%)